

Servicelov og sundhedslov – Udfordringer i ældreplejen ved at yde hjælp efter to lovgivninger

40 procent af de ansatte i ældreplejen oplever i høj eller nogen grad udfordringer ved, at borgerne i ældreplejen i dag kan få hjælp efter to forskellige lovgivninger (hhv. serviceloven og sundhedsloven). Det viser en rundspørge gennemført i FOAs medlemspanel i perioden fra 11. til 22. marts 2022. 2.227 ansatte i ældreplejen svarede på undersøgelsen, der blev gennemført med en svarprocent på 41.

Det viser undersøgelsen

- Hvert tiende medlem i ældreplejen oplever i høj grad udfordringer ved, at borgerne i dag kan få hjælp efter to forskellige lovgivninger. Yderligere 30 procent oplever det i nogen grad.
- Modsat svarer 23 procent "I mindre grad", mens 14 procent svarer "Slet ikke".
- Hele 24 procent – altså næsten hver fjerde – har svaret "Ved ikke" til spørgsmålet.
- Udfordringerne opleves lidt større blandt ansatte i hjemmeplejen end blandt ansatte på plejehjem. Hvor det blandt ansatte på plejehjem sammenlagt er 36 procent, der svarer "I høj grad" eller "I nogen grad", er det blandt ansatte i hjemmeplejen 44 procent, der svarer dette.

KONTAKT

Notat udarbejdet af:
FOA Politik og Analyse

Presse/Fagbladet:

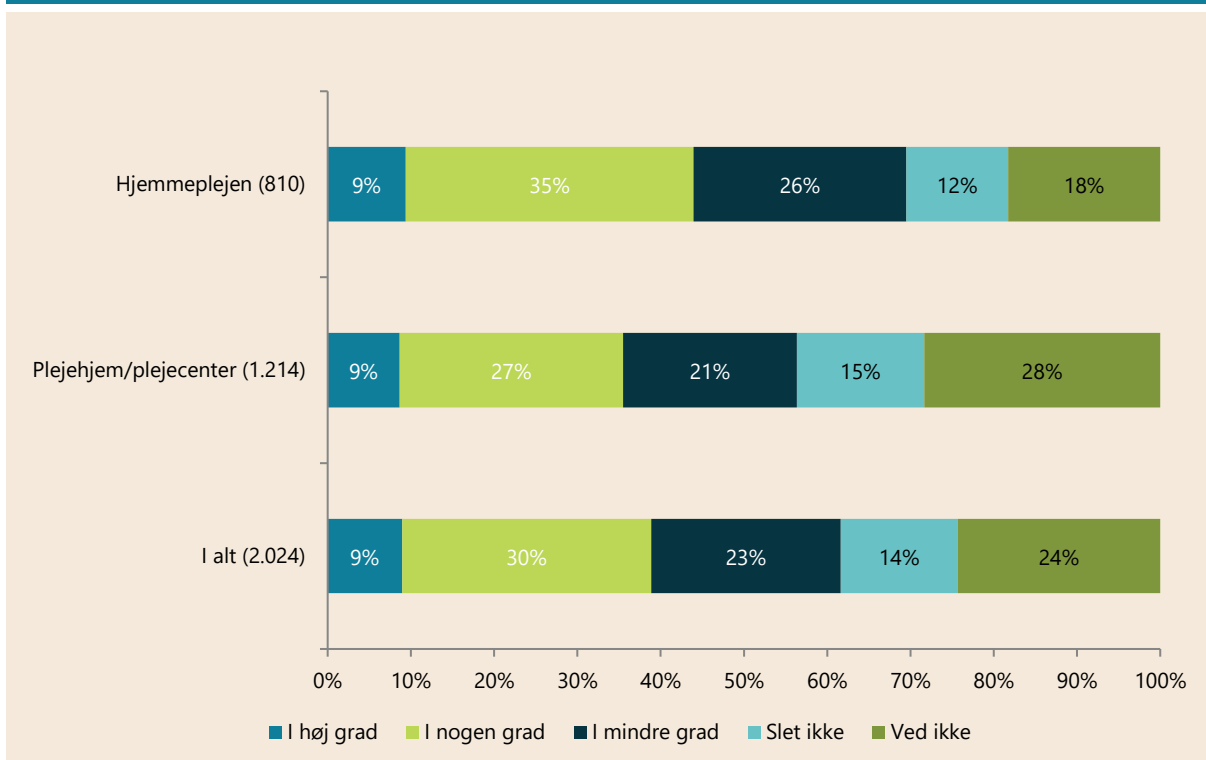
Politisk ansvarlig:

Lars Ole Preisler Hansen
Tlf. 46 97 25 12

Amalie Dam-Hansen
Tlf. 46 97 22 63

Figur 1. Som lovgivningen er i dag, kan borgerne få hjælp efter sundhedsloven eller serviceloven. I hvilken grad oplever du udfordringer ved, at borgerne kan få hjælp efter to forskellige lovgivninger?

Antal svar: 2.227 (203 medlemmer svarede "Ikke relevant/Jeg yder ikke hjælp efter de to lovgivninger". Disse svar er ikke medtaget i beregningerne).

Hvilke udfordringer oplever medlemmerne?

I undersøgelsen havde medlemmerne ligeledes mulighed for med egne ord at eksemplificere og beskrive de udfordringer, de oplever. Den mulighed benyttede 362 medlemmer sig af. Spørgsmålet lød: "Beskriv gerne hvilke udfordringer, du oplever?"

Alle medlemmernes åbne svar er blevet gennemlæst og analyseret. Her følger en oversigt over nogle af de nævnte problemstillinger samt en række udvalgte citater.

- Medlemmerne oplever, at det er lettere at få ydelser efter sundhedsloven end efter serviceloven. Pleje og omsorg efter serviceloven skæres ned, mens ydelser efter sundhedsloven prioriteres.

"Sul-ydelser kan borgeren nemt få, men sel-ydelserne, som meget af den psykiske sundhed og velvære hænger sammen med, er ekstremt svært at få."

"Det kan være svært at få ydelser igennem serviceloven til ældre med psykiske problemer, blandt andet for at kunne rumme den ældre i sociale relationer med andre. Det kan være tidskrævende. Personalet er afhængigt i form af at skulle skabe relationer eller pædagogiske tiltag. Der er simpelthen ikke tid nok i systemet, og det personale, der er tættest på den ældre, bliver ikke hørt. Det er jo ikke synligt/målbart med en psykisk lidelse og derfor måske et område, der "nemmere" bliver skubbet til side/glemt"

"Det er ofte på serviceloven, der skal hentes, når økonomien ikke hænger sammen, da der er langt større fokus på sundhedsloven ..."

FOA-medlemmer ansat i ældreplejen

- Det medfører øget dokumentation og forvirring om dokumentation, at der er to lovgivninger.

"Dobbeltdokumentation. Tilstande i både sel og sul. og funktionsevne i sel.."

"Især ved dokumentation, skal man være godt inde i lovgivningen, så der bliver oprettet i den rigtige lov. Hvem må oprette hvad, alt efter kompetencer - fx. døgnrytme (hvad må skrives og ikke), opgaver mm."

FOA-medlemmer ansat i ældreplejen

- Ydelserne visiteres på forskellige måder, hvilket kan trække tiden før en borger kan få den nødvendige hjælp. Ved sundhedslov er det delegerede ydelser fra en læge, og nogle gange er medarbejderne også selvvisiterende, mens der ved serviceloven skal visiteres fra en kommunal visitator.

"Visitering to forskellige steder trækker tiden, når der er et akut behov for ændring i hjælpen."

"Det giver udfordringer ved visitationen, da der opstår forvirring ved, hvem man skal søge ved. Det gør også, at man ofte skal søge forfra."

"I min kommune er myndigheden delt, så visitationen bevilliger ydelser efter serviceloven og sygeplejerskerne bevilliger efter sundhedsloven. Det gør det ret tidskrævende at få bestemte ydelser, da der ikke altid er enighed om under hvilken lov ydelsen falder."

"At det ikke er ét sted, der tager samlet stilling"

"At som almindelig medarbejder udfører du jo dit arbejde og er egentlig lidt ligeglad med, om det er den ene eller anden lov, og får du gode ideer, kan det blive stoppet, fordi det er den "forkerte" lov, du har gang i arbejde/søge i."

FOA-medlemmer ansat i ældreplejen

- Der bliver for meget kassetænkning frem for at se borgerne som hele mennesker, og lovgivningerne kan også have forskellige logikker.

"Serviceloven og sundhedsloven har forskellige regler og normer. Der ikke er sammenstemmende om borgernes reelle behov for optimal pleje, hvilket giver nogle udfordringer."

"Kommunens kvalitetsstandarder siger, at vi må vaske tøj hver 14. dag. Sundhedsloven siger, at forurenede tøj skal vaskes med det samme."

FOA-medlemmer ansat i ældreplejen

- Mange fremhæver, at der ikke tænkes så meget i forskellige logikker/lovgivninger på plejehjem som i hjemmeplejen. På plejehjemmene kan man bedre se borgerne som hele mennesker.

"På et plejehjem bliver de ikke visiteret til en bestemt ydelse, her får de "hele pakken"

"Jeg arbejder på plejehjem og vores hjælp er helhedsorienteret. Jeg skal yde hjælp til det, som beboeren ikke selv kan. Vi skal få hverdagen til at hænge sammen uanset, om beboerne kræver meget eller lidt hjælp. Det er ligegyldigt, om det sundhedsloven eller serviceloven."

"Jeg er på et plejecenter. Der går tingene 1.000 gange hurtigere og bedre end i hjemmeplejen. Hjemmeplejen er et maskineri med minutter, der tikker. Der skal dokumenteres masser af gange, før nogen reagerer på det. Hverken ledelse eller visitation reagerer, før de har fået vredet armen om på ryggen."

FOA-medlemmer ansat i ældreplejen

- Nogle kommuner har stramme regler for, hvilke medarbejdergrupper der må løse hvilke opgaver, så det fx stor set kun er sygeplejersker, der må løse visse opgaver efter sundhedsloven – Også opgaver, som FOAs medlemmer mener, at de har kvalifikationerne til at løse. Det kan betyde flere medarbejdere i borgerens hjem.

"Som SSA kunne der være sygeplejefaglige opgaver, jeg kunne løse, når jeg alligevel er i hjemmet i stedet for, at der også kommer sygeplejerske."

"Det er ikke så optimalt, hvis der skal komme 2-3 forskellige faggrupper på samme tid i hjemmet."

"Det kan betyde flere folk i hjemmet, at kun sygeplejersker udfører sundhedslovsydelser."

FOA-medlemmer ansat i ældreplejen

- Medlemmerne fremhæver særligt problemer ift. serviceloven og visitationen, særligt hvor meget dokumentation der er.

"Der bruges utrolig mange personaleressourcer for at begrunde de ændringer, der kræver nye tiltag, når beboeren ændrer tilstand."

"Det er svært at dokumentere det rigtige, så det giver effekt og giver mere tid. Visitatorer har et katalog, som de giver tid efter, men mennesker er forskellige, og det er svært at få beskrevet efter den enkelte person, så det passer ind i systemet."

"Det kræver næsten en doktorgrad for at argumentere overfor visitator, at borger har brug for mere hjælp."

"Mobilitet er svært at få visiteret. Borgerne skal have et hjælpemiddel, før man kan få det. Mange borgere går rigtig dårligt og langsomt, og har man kun udskillelser på kørelisten, får man kun 10 min. til det, så det bunder jo ud i, at borgerne ofte ikke får tømt blæren godt nok pga. de ved vi er pressede. Det giver dårlig hygiejne = uvi og flere fald/indlæggelser."

"Hvad plejepersonalet ser hos borgeren er ikke altid det, som visitator ser. Her bruges der enormt megen tid, på at argumentere/forklare, hvilken hjælp borgen har brug for og hvorfor hjælpen behøves."

"5 dages dokumentation før der gives tid, og hvis der er små mangler i dokumentationen. er det om igen."

"Der skal en rigtig god dokumentation til, hvis vi skal søge om hjælpemidler, og også når vi skal have visiteret til blebevilling."

"Det er ofte svært at få hjælpemidler til vores beboere... der skal virkelig gode argumenter til, før en beboer kan få det, de har brug for!! Det kan være komfort-, kørestole, loftlifte, drejetårne, masterturner... m.m."

FOA-medlemmer ansat i ældreplejen

- De to lovgivninger har i nogle kommuner medført organiseringer med mange søjler og forskellige kasser og forskellig tidsstyring, alt efter om det er hjemmeplejen eller hjemmesygeplejen, der udfører en opgave.

"Rent økonomisk for min arbejdsplads har det betydninger, da det er to forskellige kasser. Det er også med til at skabe en forvirring nogle gange om, hvilken lov borgeren primært er under. F.eks. hvis en borger får hjælp til mad (service lov) og samtidig får hjælp til insulininjektion (sundhedslov), kan det skabe problematikker omkring, hvem der kan eller skal udføre opgaven."

"Fx hvis borger skal have kompressionsforbinding på det ene ben og kompressionsstrømpe på det andet ben. Kommer der to forskellige faggrupper i hjemmet. Da den ene ydelse er en betalingsydelse, som så ikke kan udføres af en sygeplejerske, da vi så ikke får penge for ydelsen."

"Det har betydning om hvilken kasse, der skal betale ydelserne, da nogle opgaver fra fx sygeplejen skubbes ind under plejeopgaverne. Så er det ikke sygeplejen der betaler, men hjemmeplejen. Det giver udfordringer."

FOA-medlemmer ansat i ældreplejen

Metode

Indsamlingsperiode

Undersøgelsen er gennemført i perioden 11. marts til 22. marts 2022.

Indsamlingsmetode

Data er indsamlet i en spørgeskemaundersøgelse udsendt til FOAs elektroniske medlemspanel. Der blev udsendt én påmindelse til deltagerne. Undersøgelsen vedrørte også andre emner end service lov og sundhedslov.

Målgruppen

Målgruppen for undersøgelsen er FOAs erhvervsaktive medlemmer i arbejde. Da det kun er et udsnit af disse medlemmer, der har deltaget i undersøgelsen, er alle analyser forbundet med en statistisk usikkerhed. Alle sammenhænge og forskelle, der beskrives i teksten, er testet statistisk signifikante på et signifikansniveau på minimum 95 %. Hermed kan vi med minimum 95 % sikkerhed sige, at der er tale om statistisk sikre sammenhænge og forskelle og ikke blot tilfældigheder. Fremhæves forskelle i teksten, som ikke er statistisk sikre, vil det blive kommenteret.

Antal besvarelser og svarprocent

I alt blev 13.717 erhvervsaktive medlemmer inviteret til den samlede undersøgelse. Heraf gennemførte 5.608 medlemmer, svarende til 41 procent, undersøgelsen. 2.227 ansatte i ældreplejen besvarede spørgsmålet om service lov og sundhedslov.